

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració : Canuda, 14, pral.

L'ESCLAVATGE QUE TORNA

SEMPRE han treballat els homes per lliberar els pobles de la tirania; mai, emperò, aquesta lluita fou tan intensa, tan franca, arreu del món, com al primer terç de la passada centuria; i encare la generació present, els vells, poden recordar les darreres gestes, i la confirmació de les llibertats de les races, de les nacionalitats humanes.

Les lluites lliberatrius dels esclaus a Grecia; les de Roma, comanades per Espartaco; les dels servs, per tota la Europa; les dels remences, a Catalunya; aquests, com a fets llunyans; després, l'afranquiment de les municipalitats; i, més tard, la màxima labor empresa per la dignificació i la igualtat dels homes, en l'ordre moral i en l'intel·lectual, concretada, primer, a la França, i estesa, per tota la terra, pels exèrcits del gran dominador de pobles, el cors taciturn, Napoleó Bonaparte...

La llibertat proclamada de les races de color, a l'Àfrica i a l'Amèrica, semblava haver esvaït, per sempre més, tota llei d'esclavatge als països civilitzats...

Només al nord, a la Rússia, hi restaven homes subjectes a servitut; a la Prússia, aiximateix, s'hi feia forta la més odiosa de les dominacions: allí, les gents de la Polònia invadida eren tractades com a negres africans... A la Lituània, els barons, els descendents dels cavallers teutons, encare servaven, amb noms diversos, l'esclavatge a les terres seves; servi-

Un campament de voluntaris catalans. Preparant el dinar

tut, la de aquelles pobres gents, més humil·liant i depressiva, encare, que la que els fou imposada, a Catalunya, als remences de la reconquesta... L'Enric Sienkiewicz, el magnífic escriptor polonès, ha narrat, de faïç prodigiosament verídica i emocionadora, les crueldats i les injustícies comeses amb les famílies dels esclavitzats, obligant, brutalment, els tendres infants, a aprendre l'idioma de l'invasor..... Cal llegir les descripcions magistrals del gran polac per a formar-se un concepte cabal dels martiris infligits als pobles russos pels seus dominadors, pels invasors tirans...

El malaguanyat doctor B. Roura, que, des de jove, havia viatjat per tots aquells països, ens contava i confirmava els turments soferts per aquells infelços...

I ara, quan el món civilitzat considerava preterit fins el record de tota mena d'esclavitud, torna, per imposició bàrbara dels imperis centrals, a regnar l'esclavatge, i els homes de la ciutat, els obrers industrials, els artistes intel·ligents, els estudiants en ciències, són reduïts, per la violència, als treballs i a les situacions més indignes...

Les platges i les costes mediterrànies, un temps, foren casal de les llibertats de per tot arreu vingudes; aquí germinaren les llavors lliberatrius, de la Índia o de la Frigia arribades, més, ben segur, oriundes autòctones de les terres nostres; i aquelles civilitzacions s'hi hostatjaren patriarcalment, bò i esguardant-se la faç a l'espill limpidíssim de la bella mar que rega el Jardí de les Hespèrides...

Quan Barcelona era un prat, Vic ja era una ciutat... Això diu la llegenda, i ho confirmem la història.

Quan el nord de la Europa encare roma-

nia embolcallat en la nit hivernal de la barbarie primitiva, arreu de les terres llatines hi florien la llibertat i la civilització.

Fatalment, aquella iníqua invasió perpetrada per uns barbres de roja cabellera i ulls blaus apagà els resplendors incipients de una època que prometia perpetuar-se per a bé de la humana especie.

El feudalisme, els privilegis de castes, ens privaren, durant moltes centúries, de seguir la tasca empresa feliçment; mancava, només, aleshores, la educació sociològica, per a endigar els anhels populars pel camí dret que devia conduir la societat aquella fins els cims de la prosperitat en tots els ordres de la vida ciutadana i nacional.

Cal, doncs, foragitar, de la societat present, els prejudicis teogònics, les reminiscències feudalistes i confessionals, bò i renovant el mannà espiritual del poble, tot substituint-lo integralment pel contingut intrínsec de les moderníssimes ideologies, garantitzant, així, la vida absoluta i complementària de les generacions futures.

La Bèlgica, la França, l'Anglaterra, i totes les nacions més lliures, veritablement, de la Europa, en el curs de la guerra a la guerra, ja fa dos anys i un xic, vénen demostrant, de manera evidentíssima, innegable, la virtualitat de les darreres concepcions mundials, que, en esdevenir una realitat esclatant i fecundadora als països que, fins ara, no n'han percebut altre benifet que el del pol·len saludable

Voluntaris catalans a la hora de la minestra

Vista d'una trinxera
Al fons, el voluntari Muxinach

que l'esponcellament llur determina, hauràn donat a llum la més sana i humaníssima de les institucions que, per al viure normal i perfeccionador dels homes als pobles naturals, poden la pensa i l'ànima haver concebut.

Aqueixa lluita, amalgama formidable de tots els valors i prestis de l'univers, esdevé, ja des del principi genèsic que la engendrà, el dilema cabdal, iniciador i provocador de totes les dissorts, alfa i omega de la vida dels homes en aquesta vall de llàgrimes i de sang i de foc i de tortures inoides: la síntesi de la tragedia posada en escena, a la vella Europa, pels restes insepulcres de l'arcaisme imperial, està composta de dos elements, només, antagònics: esclavatge i llibertat: aquestes dues figures, totes soles, omplen « les taules » del vastíssim coliseu de la Guerra...

El final de la representació, però, no se sab, com a les tragedies teatrals.... No obsta, aquesta incògnita, per a que el bon públic, el gros públic, demani, *a priori*, « la mort del traïdor », tot blasmant contra els burgesos de la gran platea i els aristòcrates dels prosenis, que celebren i riuen les refinades crueldats del protagonista, i les bufoneries arlequinesques dels histrions de la cort del magnat bel·licós...

Aqueixa batalla de batalles, en fi, no és altra cosa que el crepuscle dels déus, la posta definitiva, l'esvaiment, la desintegració total i absoluta del meteor que el dilecte prosista català Pompeu Gener nomenà Aristoacràcia.

La guerra europea haurà determinat, necessàriament, l'abolició radicalíssima dels esclavatges domèstics i espirituals.

Una gent, un Estat, que vol assimilar-se el món, i, per a captar-se la simpatia i la confiança previes dels pobles que pretén dirigir, adaptant-los a la civilització i la cultura propies, comença omplint de vapors asfixiants els aires dels països ocupats, envenenant les aigües, llançant líquids inflamats, resucitant el més desenfrenat bandolerisme, i fent bò, amb les seves pirateries marines, el mateix terrible Barbarroja, havent, a més, tirat a fons sis vaixells-hospitals plens de malalts i ferits, passant de dos milers els infants i les dones que, fins a la hora present i que se sàpiga, han trobat una mort esferidora en mig de les immensitats oceàniques; una raça, en un mot, que, per transformar la vida de la humanitat, necessita matar els homes a milions i destruir nacions senceres, és indiscutible que pateix de follia perillosíssima i que la reducció mínima de les seves activitats al perímetre de la propia terra nacional s'imposa per a seguretat del món....

Ara mateix, una esgarripança esborronadora commou l'univers; totes les ànimes nobles, tots els esperits progressius, se revoltan; l'abús de la força, per part dels moderns barbres invasors, repassa els límits de la resistència humana; els atentats contra les persones i les coses sagrades, comesos pels exèrcits de l'imperialisme, desesperat, enfollit, són pitjors i més cruels i reprobables que si es tractés de salvatges azteques primitius, del Dahomey, o dels caïres hotentots o caníbals antropòfags... Aqueixes tribus, després de tot, es troben separades, en tots sentits, dels nuclis civilitzats, dels centres de cultura; i l'empori de la ciència, en tots els aspectes tècnics, i el país més industrial, i, per tant, el poble, l'Estat, més civilitzant i culte, és qui ha desencadenat totes

les furies de l'avert, vestides de nou, amb el trajo de la època moderna, contra les nacions que li serveixen, naturalment, de muralla...

A la Bèlgica invadida, a la França menaçada, ja comencen, els dominadors, a exercir-hi el dret de conquesta, com als temps dels romans, a la Judea captiva, i dels algerians.... Els vençuts, ara, com aleshores, han de tirar de la carroça del vencedor: els homes joves són ocupats en treballs pesats i a les fàbriques de les màquines de guerra; i els infants, els vells i les dones són l'entreteniment de la soldadesca, dels saïons, que assaciën, en elles i en ells, llurs instints de sàtirs i de besties carníceres...

I encare hi ha gent que, en veure un submarí teutó, sent una pruitja de picar de mans i de cridar, enfollits, com ells, bò i elogiant la tasca macabra que executen per aqueixes aigües, victòria pel cap de ferre que els inspira!

És tan gran tot això, tan horrorós, que, si no produís angunia i dolor, n'hi hauria per a morir de fàstic... Sembla mentida que un sol home pugui trasbalsar el món... I això admiren els glosadors empírics i els idòlatres estúpids de l'imperialisme germànic!

Catalans que lluiteu a la França, a la Macedònia, a la Serbia, a totarreu, on sigui, contra els soldats de la Barbarie, no sé qui sou, ni què valeu, ni si ens veurem mai a la vida; emperò, l'esperit de la terra nostra, l'ànima de Catalunya, és amb vosaltres! Ella us saluda!

ARNAU DE VILANOVA

Les publicacions de la guerra

El "Llibre Groc" francès (*)

L'ultimatum austriac

El dia 23 de juliol del 1914, en el moment que el president de la República francesa, M. Poincaré, i el president del Consell de Ministres de la França, M. Viviani, navegaven pel mar Bàltic, de tornada del seu viatge a Rússia, en el moment que la qüestió del « home-rule » de la Irlanda semblava fer inevitable la guerra civil, per causa de l'actitut brutalment intransigent dels orangistes de l'Ulster, l'Austria envià a la

(*) Extret del segon volum de *La guerra de les nacions*, recentment publicat per la Societat Catalana d'Edicions.

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Recomanem a tots els nostres amics-corresponsals als quals els hi tenim enviats rebuts per al cobrament, se serveixin enviar-nos totes les quantitats que tinguin en poder seu per tal de facilitar la bona marxa econòmica del nos-

:: :: tre setmanari :: ::

Sèrbia un ultimatum humiliant, donant-li, per a acceptar-lo, quaranta-vuit hores de temps.

L'efecte produït a les Cancelleries fou immens. El ministre de Afers estrangers de l'Anglaterra, sir Edward Grey, declarà a l'ambaixador de l'Austria-Hongria:

« Mai he vist que un Estat dirigeixi a un altre Estat independent un document tan formidable com aquest »

Segons el ministre de Afers estrangers de Rússia, Sassonow — a qui la nova de la nota austriaca no fou comunicada fins *disset* hores després de haver estat enviada a Sèrbia —, « el pas donat per l'Austria volia clarament significar que la guerra era imminent, puix no hi ha dubte que l'Alemanya ha estat consultada abans ».

El Govern francès, adonant-se de la greu-getat de la situació, se preocupà tot seguit de la manera d'evitar la conflagració general.

L'actitut de l'Alemanya

L'Alemanya ha negat, sempre, que hagués tingut coneixença de l'ultimatum austriac abans que aquest fos enviat a la Sèrbia.

M. Jules Cambon, ambaixador francès a Berlín, declara creure-ho així, ja que Herr Von Jagow li ho assegurà; però no pot menys de manifestar la seva sorpresa al ministre teutó davant de un cas tan inversemblant.

Respecte aquest punt essencial, el *Llibre Groc* conté un document que ve a contradir l'afirmació de Von Jagow. En efecte, el dia 23 de juliol, o sigui el mateix dia que l'ultimatum havia d'ésser enviat a la Sèrbia, M. Allizé, ministre de França a Munich — Baviera —, escriu al Ministre de Afers estrangers:

« El president del Consell — bavar — ha dit avui que la nota austriaca, que ja coneix, estava, al seu entendre, redactada en termes acceptables per a Sèrbia; però que, tot i això, no li semblava menys seriosa la situació. »

Còm pot, doncs, concebre's que un document diplomàtic transcendental per a la Alemanya sigui conegut a Munich i no ho sigui a Berlín?

Sigui com vulgui, un cop publicada la nota austriaca, el Govern alemany declarà que trobava els seus termes « equitatius i moderats », i que es posava resolutament al costat de l'Austria-Hongria.

La tesi de l'Alemanya era que la qüestió afectava solament l'Austria i la Sèrbia, i que, per tant, no interessava a les altres potències. El Govern alemany venia a dir: « Austria, que ja ha acabat la paciència, donarà a la Sèrbia la severa lliçó que es mereix, en la forma que li sembli millor. Aquest és un afer de ordre interior de l'Austria. Deixem fer a aquesta, i la pau d'Europa no correrà cap perill.... »

Una gestió de l'ambaixador alemany a París

El dia 24 de juliol, o sigui el dia següent de haver-se enviat l'ultimatum a Sèrbia, l'ambaixador de l'Alemanya a París, baró de Schoen, féu una gestió comminatoria, que coincidia amb una altra de igual feia a Petegrad. L'ambaixador alemany anà a visitar M. Bienvenu Martin, encarregat interinament de la cartera de Afers estrangers durant la absència de M. Viviani, i li donà lectura de

una nota del seu Govern, de la qual no volgué deixar-ne copia, cridant l'atenció del Ministre francès sobre els dos primers paràgrafs, indicant, abans de llegir-los, amb insistència, que constituïen el punt cabdal. Heu's aquí els dos al·ludits paràgrafs:

« El Govern alemany considera que la qüestió actual és un afer que ha de arranjar-se, exclusivament, entre l'Austria-Hongria i la Serbia, i que les potències tenen el més gran interès en reduir-lo a les dues parts interessades.

» El Govern alemany desitja, ardentment, que el conflicte sigui localitzat, puix qualsevol intervenció de una potència hauria de provocar, pel joc natural de les al·liances, conseqüències incalculables. »

El mateix dia, el Govern anglès va rebre comunicació de una nota igual.

La resposta de Serbia

Essent aquesta la disposició d'esperit de l'Alemanya, com conjurar el perill?

Primer de tot, calia guanyar temps, i obtenir, per tant, de l'Austria, que prolongués el termini assenyalat per la resposta de la Serbia.

L'encarregat de Afers diplomàtics de la Rússia a Berlín prega al Govern alemany — 25 Juliol 1914 — que insisteixi prop del Gabinet de Viena perquè sigui prolongat el termini de l'ultimatum.

Herr Von Jagow cita el diplomàtic rus per al cap-al-tard, o sigui *per al moment en que l'ultimatum arriba a son venciment*.

Per consell de Rússia i de França, la Serbia, en la seva resposta, cedeix a tots els punts, llevat de dues petites reserves que no podia deixar de fer, a no ésser que renunciés a la seva independència d'Estat.

La Serbia accedí a més del que semblava possible. La impressió a les Cancelleries era que, si l'Alemanya i l'Austria-Hongria no estaven per endavant decidides a dur l'aventura fins al capdavant, es donarien per satisfetes. Només calia entaular negociacions entre Belgrad i Viena sobre les reserves formulades pel Govern serbi.

Però, ben al contrari de això, el representant diplomàtic de l'Austria a Belgrad adverteix, simplement, que, no havent la Serbia acceptat totalment les demandes de la Nota, abandona la capital. Resten, així, trencades les relacions diplomàtiques. I l'Austria mobilitza parcialment.

El primer acte del drama acaba aquí. Ha durat quaranta-vuit hores, i, des de aquest moment, el desenllaç ja és segur.

El conflicte austro-rus

Menaçada la Serbia greument, sense que l'Austria accedeixi a portar les coses pel camí pacífic, la Rússia entra en acció, puix no pot permetre que el petit reialme serbi sigui eixafat i sotsmès per l'Austria-Hongria.

Tot i això, la Rússia entra en escena fent protestes de les seves intencions pacífiques. Declara que no preté impedir que l'Austria faci valer els seus greuges contra la Serbia, ni que li exigeixi satisfaccions i garanties legítimes. Però afegeix que no pot acceptar que s'eixafi la Serbia, amb el pretext de que és còmplice de la mort de l'arxiduc hereu Francesc-Ferràn, cosa que no està provada, ni molt menys.

La Rússia, doncs, s'ofereix a entrar en conversa, amb l'Austria, sobre aquesta qüestió. L'Austria s'hi nega. Hem vist, en el primer volum de la present obra, les gestions fetes per l'Anglaterra per a una acció comú de les quatre grans potències no interessades directament — Anglaterra, Alemanya, França i Itàlia —. Ho accepta la Rússia, en les condicions que convinguin a l'Austria i a l'Alemanya. Però l'Austria s'hi refusa, i l'Alemanya, tot trobant lloable la idea, no la veu factible.

Què vol, doncs, l'Alemanya?

M. Berthelot, director de Afers estrangers de la França, diu, ben francament, al baró de Schoen:

« Per a totes les persones de intel·ligència recta, no pot explicar-se l'actitud de l'Alemanya, si no tendeix a la guerra. Quines responsabilitats no pesarien damunt del Govern alemany, i quines sospites no recaurien sobre d'ell, si persistís en interposar-se, després de la sotsmissió, podem dir absoluta, de la Serbia, i quan el més petit consell seu a Viena posaria terme a l'angunia que plana damunt de la Europa! »

El baró de Schoen escoltava les anteriors paraules amb una mitja rialleta als llavis, i, per tota resposta, digué que les intencions de l'Alemanya eren pacífiques.

A l'endemà, el Govern alemany es refusava a unir-se a l'Anglaterra, la França i la Itàlia, per a « cercar els mitjans de resoldre les dificultats existents ».

Apremiat a consentir a pendre part en la gestió, Herr Von Jagow, s'excusa dient que « l'Alemanya té compromisos amb l'Austria ».

Declara, a més, que *no havia tingut temps de llegir la nota-contestació de la Serbia*, ni de fixar-se, per tant, en si donava o no satisfacció a les demandes austriàques.

L'actitud del ministre alemany sembla tan sospitosa a l'ambaixador francès M. Jules Cambon, que aquest escriu a França:

« En vista de la repugnància manifestada per Herr Von Jagow respecte de qualsevol pas a Viena, Sir Edward Grey el podria posar en un compromís només demanant-li que doni ell mateix la fórmula per a una acció diplomàtica de les potències encaminada a evitar la guerra. »

Mentretant, l'Austria havia mobilitzat. El dia 28 de Juliol, al migdia, declarava la guerra a la Serbia.

Durant els tres dies següents, les potències de la *Entente* seguien treballant per a

evitar la guerra europea. Però totes aqueixes gestions, segons una justa frase, venien ja a ésser com l'aplicació de balons de oxigen a un moribunde.

L'actitud de l'Anglaterra

En realitat, restava una incògnita transcendental: l'Anglaterra. La França i la Rússia li diuen: « Depèn de l'Anglaterra, i sols de l'Anglaterra, que la guerra esclati, o no. Veieu, com nosaltres, les intencions agressives de l'Alemanya, que no ha volgut fer res, perquè l'Austria es mostrés menys intransigent, obligant, així, la Rússia, a intervenir en favor de la Serbia. Això és degut a que l'Alemanya està convençada que l'Anglaterra romandrà neutral. Poseu-vos resolutament al costat nostre. L'Alemanya s'ablanirà i salvarem la pau. Abstenint-vos de pendre el nostre partit, feu la guerra segura, i, a desgrat de tot, us veureu arroegats a intervenir, però ja serà massa tard. »

De la seva banda, l'Alemanya tanteja el pensament del Govern anglès, i, com hem vist, tracta de obtenir de aquest la seguretat de que serà neutral en cas de guerra amb la França.

Responent a la França i a la Rússia, l'Anglaterra diu: « Si jo declaro a l'Alemanya que em poso al costat vostre, contra d'ella, no restarà la pau més assegurada per això. Al contrari, l'Alemanya es creurà víctima de una coalició, o de una conjura, i lluitarà per la seva existència. Serveixo millor la causa de la pau, treballant per ella sense estar lligada amb ningú. »

Quan la França, menaçada de una agressió, demana l'ajuda de l'Anglaterra — 31 de Juliol —, en el moment que l'Alemanya acaba d'enviar son ultimatum a Serbia, el Gabinet anglès, invocant el respecte que devia a les decisions del Parlament, no va voler comprometre's a res; però va donar ja a entendre cap a quina decisió tendia. La violació de la neutralitat de la Bèlgica posà fi a les vacil·lacions britàniques.

Tal és el descabellament dels fets diplomàtics, segons resulta del *Llibre Groc* francès.

Un dels documents que conté és interessantíssim. Es tracta de una comunicació de M. Jules Cambon, feta molts mesos abans, en la qual aquest dóna la seva impressió de que a l'ànima de l'Emperador Guillem II s'hi ha operat un canvi radical que l'inclina a la guerra. Una mena de malhumor, de inquietut, de angunia, efecte de causes diverses — les tradicions familiars, accentuades pels anys, la gelosia per la popularitat del Kronprinz, més bèl·lic que ell, etc. —, el predisposaven a resolucions violentes. Els esdeveniments posteriors han confirmat les impressions de l'eminent diplomàtic francès.

CAPTAIN MORLEY

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS :: REPRESENTACIONS
:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::
CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226
:: SANTIAGO DE CUBA ::

MIGRANYA, DOLORS NEURALGICS

:: FEBRES, Etc., SE CUREN AMB

KALMINE
Biblioteca de Ciències
Farmacològiques General

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia., J. Segalà

Al detall: En totes les farmàcies CAPSES D'UN CATXET : 35 cènts.

Nacionalisme i Socialisme

CONVERGENCIA D'IDEALS

D'entre els socialistes catalans que, afiliats a la organització socialista espanyola—car, per altra banda, no n'hi ha cap més—, actuen a Catalunya, se'n destaca un agrupament, més o menys nodrit, que ens consta, per propia i espontània manifestació d'ells mateixos, que del nacionalisme n'accepten, íntegrament, totes les aspiracions de dignificació, de lliberació nacional, social, humana, que el nacionalisme persegueix.

Aquest agrupament socialista de que parlem, individualment, ara l'un, ara l'altre, han anat manifestant quina era, respecte el nacionalisme, la llur opinió i amb no gens de sorpresa i, si, amb joia infinita, hem pogut constatar que les apreciacions que, referent a nacionalisme, a nacionalisme català, eren fetes s'avenien del tot amb les manifestacions i afirmacions que, repetidament, hem fet nosaltres, que jamai hem pogut concebir com el nacionalisme podia ésser una idealitat restringida, mesquina i fosca que havia de contenir la expansibilitat dels ideals dels pobles dins un cercle reduïssim, deixant enfora del mateix totes aquelles aspiracions, ansies i anhels humans que per produir-se, amb lleugeres variants, en les interioritats de la vida política i social d'altres pobles, cada poble on una aspiració nacionalista hi bategués, podia desentendre's-en creient que ni en l'aspecte col·lectiu ni en l'aspecte individual li era d'interès, per al desplegament de la vida llur, el preocupar-se de fer aplicació damunt d'ell mateix de totes aquelles solucions que, en l'ordre social i polític, condueixen els homes components dels pobles, de tots els pobles de la terra, vers una dignificació i una elevació que els humanitza llurs sentiments, fent-los esdevenir, per tant, col·lectivitats riques d'espiritualitat i sobreixint de virtuts lliberadores.

El nacionalisme, fins avui, ha estat mirat, indubtablement, pels homes que aspiren a la constitució, ferma i permanent, de la Internacional dels homes i dels pobles, amb un excés de prejudicis que els han entelat l'esperit, fent-los-hi creure que allà on un nacionalisme hi dreçava, arrogantment, bandera de combat i de revolta, un entorpiment més s'erigia en contra de l'adveniment d'aquella justa i humana Internacional que també nosaltres, nacionalistes-socialistes de Catalunya, entenem que ha de desempenyar la regulació justiciera dels generals destins de la societat. Sortosament, però, el malentès va desapareixent i ja són, avui, algunes i força ardides, les veus que s'aixequen en els rengles socialistes de la nostra terra, clamant per la reivindicació del nacionalisme, tan malament entès i tan capciosament tergiversat el significat de les aspiracions que reclama.

Llegiem, fa ben pocs dies, en les planes de *La Justícia Social*, òrguen del Partit Socialista Obrer—Federació Catalana—, un article notabilíssim, signat per en M. Escorsa, el qual article ja suggerir-nos, novament, qualques reflexions que altres vegades ja havien turlamentat el nostre magí, fent-nos ressaltar la

bona tasca, certament ben malaguanyada, que s'està frustrant, degut a la inexistència, en el terreny de la comú acció nacionalista i socialista d'una estreta convergència ideològica que ens unís a nosaltres, nacionalistes de declarada tendència socialista amb tots aquells socialistes que del nacionalisme, com no pot ésser per menys tractant-se d'homes de llibertat, n'accepten les totals aspiracions lliberadores que conté i per al regoneixement de les quals estem decididament disposats, amb tota intensitat, a actuar, a bregar...

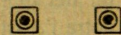
Qui afirma, com l'escriptor al·ludit, que «no existeix incompatibilitat entre nacionalisme i socialisme, perquè aquell queda de ple afirmat per aquest en la Internacional, i el socialisme no aspira a transformar el món en una patria universal mitjançant un denominador comú, sinó establint el respecte a la varietat de les nacions, que és el principi de confraternitat entre els pobles, com el respecte a la varietat i llibertat dels nostres semblants és el principi de confraternitat entre els homes», podem considerar-lo dels nostres, i, a més, tenim dret, també, a pensar que entre ell i els que com ell pensen i nosaltres, existeix una oculta, però íntima i estreta relació, que tan ells com nosaltres, per al bé de les propies idealitats, hauriem de tenir—sincerament anem a dir-ho—un viu, un pregó d'interès en congegar la con unta actuació que hauria de tenir per objecte l'expandiment, la divulgació de les nostres idealitats tant nacionalistes com socialistes, perquè no comprem de quina faicó podríem, nosaltres, fer prevaler una idealitat per damunt de l'altra.

Per la implantació del socialisme ens cal una base nacionalista, de la mateixa manera que no comprem, limitant-nos, ara, a Catalunya, com podríem avenir-nos a que la nostra terra gaudís del domini de la propia sobirania nacional essent regida per procediments socials i polítics que marxessin d'acord amb les pràctiques del conservadurisme, anorreador de tot avenç humà, que solament és sustentant per mentalitats febles, burgeses, regressives...

La nostra tendència, la nostra posició d'esquerra—i no pas de mansoia esquerra política, sinó d'esquerra francament social—ens impulsa, a nosaltres, com també deuria impulsar els que se senten posseïts de la essencialitat dels ideals nostres, a conjuncionar els esforços de cadascú, creant, ben espontaniament, per tal d'actuar dins del nostre poble, una potent força político-social que en aquests paorosos moments que les flames abrander el món, convertint la major porció de la vella Europa en un desolat munt de runes, tindria la virtualitat, noble i enlairada, de preparar els nostres homes per a l'instant, tan desitjat, en que, vençuts els despòtics imperialismes, no fos possible ressucitar-los ni possible, tampoc, mai més, el desencadenament de les passions guerreres que com a col·lectiu suplici, en aquest moment, estan patint els homes.

El nostre poble està mancat d'organismes político-socials que interpretin els sentiments

esquerristes de les multituds catalanes, i per aquest sol motiu, apart de molts altres, volem creure que es realitzaria una bona tasca, una profitosa acció, si fos possible fer existir, entre nosaltres i aquells socialistes que accepten el nacionalisme, la convergència d'ideals a que més amunt fem al·lusió i referència.

GUAITA

Les companyies de ferrocarrils, especialment la del Nord, s'estàn burlant, de la manera més cínica, del poble. Tenen concessions de privilegi que les obliguen a complimentar determinats serveis, però elles fan els que volen i com volen, que no en vàn són consellers d'aqueixes superbes companyies la flor i nata dels polítics espanyols.

Ara mateix, i de temps que dura, per a facturar expedicions per a poblacions del nord d'Espanya, es precisa carregar-se de paciència esperant que toqui el torn d'expedir, i, quan ho fan, encare la Companyia es reserva tots els drets respecte a l'ajornament d'entrega, perquè, així, no podrà ningú fer reclamació.

Malgrat els solts oficiosos, publicats en determinada premsa, com pretenen justificar l'inqualificable abús que, amb el comerç, està cometent la susdita Companyia, el cert és que no es veuen, que no trascendeixen al públic, les causes d'aqueixa tant sobtada com extraordinària manca de vagon. I, no obstant, totes les aparences són de que les corporacions més directament interessades, res fan i res diuen per a obligar a la Companyia a complimentar uns serveis a que vé obligada per gaudir dels privilegis d'explotació.

Fins ara ni el Fomento del Trabajo Nacional, ni la Cámara Oficial de Comercio, ni tot aqueix esplèndid formigueig de burgeses entitats que tan irades es manifesten per a combatre qualsevol insignificant arbitri municipal, s'han mostrat gaire interessades en acabar amb aqueixa arbitrària conducta de la Companyia del Nord, de la qual, a més dels seus propis interessos, en sofreixen, sens dubte, perjudici els preus dels queviures, car és axiomatic que a dificultat de transport hi correspon deficiència d'abastament, i, an aquest, l'encairament dels articles.

Certament, és aquest silenci un cas que no té explicació, si no la cerquem en la possibilitat de que tota aquesta gent són, tal vegada, petits o grans accionistes d'aqueixa Companyia, i en el seu natural i tantes voltes demostrat egoisme, pensen que el que perden amb la deficiència dels transports ho trobaran de més en el dividendo que els repartirà la Companyia.

És molt possible que això, i no altra cosa, expliqui que, mentre la Companyia segueix abusant, contribuint a les ja prou nombroses dificultats creades per la situació actual d'Europa, tots els diputats, incloint-hi els de Catalunya (?), en el Parlament d'Espanya, han discutit, durant llarg temps, si començarien per discutir primer el pressupost extraordinari o l'ordinari.

Això és Espanya, aqueixa Espanya que han de conquerir els regionalistes de la Lliga i per la qual, fa ja vint-i-cinc anys, desesperadament treballen.—F.

Contra les deportacions belgues

L'Emili Vandervelde, emocionantment, apel·la a tota la Internacional

A continuació publiquem la sentida apel·lació que l'Emili Vandervelde, l'exemplar socialista belga, ha endreçat al Comitè Executiu i a totes les Seccions de la Internacional, per tal de fer-los-hi referència de les oprobioses deportacions en massa que, a Bèlgica, són portades a cap, amb tota sanya, pels teutons, invasors, anorreadors de la vida floreixent i lliure d'aquell poble heròic. És un document interessantíssim que, per força, farà batre el cor d'aquells que, malgrat totes les malvestats, encare creguin que un pregón sentiment d'humanitat, al món, ha d'ésser l'àrbitre de les decisions preses pels homes, tant en temps de pau, com en plena guerra.

CARS amics: No he pas de fer-vos sabedors del què, actualment, passa a Bèlgica. Podiem creure que, després d'haver sofert la invasió amb les seves cruen-tes violències, la ocupació amb les seves misèries, el nostre poble hauria sofert tot el que un poble pot sofrir. Però, més i més grans sofriments devia esperar encare. Desesperançat ja de quedar-se, per sempre, la penyora, de que s'emparà, amb manifest menyspreu, de la seva paraula, el govern alemany apar resolt, d'ara en endavant, a tractar els belgues com es tractaven els vençuts en temps d'Assur i de Babilònia.

Tots els dies, a l'Havre, rebem missatges que ens fan sagnar el cor; les deportacions s'estenen i s'agregen a Flandes, a Charleroi, a Mons, i, àdhuc, en gran part del nostre pobre país, són presos els homes de tota edat i de totes condicions, sobretot la gent jove i els obrers. Nostres compatriotes són caçats, tancats i numerats com una remada, i portats captius a altres provincies, al nord de França, a Alemanya, sense ni tansols fer saber a les seves famílies on van a ésser conduïts. Se'ls obliga, sots pena d'empresonament, a fer fortificacions, a construir ferrocarrils estratègics, a aprovisionar els alemanys del material necessari per al revestiment de trinxeres, o bé a suplir, en altres treballs, a la mà que s'ocupa en fàbriques de material de guerra o és portada cap al front de combat.

El 17 de Novembre, el ministre de Bèlgica a La Haya, telegrafia que més de trenta mil belgues ja havien estat deportats. Un cartell fixat a Brussel·les, anunciava que la deportació dels homes que habitaven la capital, començaria el dia 18 de Novembre. Els alemanys han declarat que robaràn, a Bèlgica, 350.000 homes. Tals actes, són contraris als drets de gents, violen les seves promeses solemnes; porten a cap el més odiós, el més injustificable dels atentats contra la llibertat i la dignitat humanes.

L'article 23 del reglament de La Haya (1907) prohibeix, netament, a un bel·ligerant de forçar els ciutadans de la part adversa, a participar a les operacions de guerra contra el seu país. El mes d'Octubre, de 1914, el governador militar d'Anvers, el baró von Hucne, autoritzà al cardenal-arquebisbe de Malines, a declarar, al poble, que temia retornar a Bèlgica, que la gent jove no havia de témer l'ésser enviada a Alemanya, ja sigui per ésser incorporada als exèrcits, ja per ésser destinada a treballar forçosament. Aiximateix, el mariscal von der Goltz, i després d'ell el go-

vernador general, von Bissing, havien fet promeses idèntiques, i, malgrat tot això, avui, fent cas omís de les protestes indignades que s'aixequen de totes parts, l'autoritat militar alemanya organitza la requisita, l'enrolament civil dels belgues, contra la llur patria i a favor de l'enemic.

Davant d'aquest crim, no hi ha cap potència neutral que hagi pogut guardar el silenci; el Papa ha protestat; han protestat Holanda, els Estats Units i Espanya. Si la Internacional no protestava com li cal, els nostres enemics tindrien raó de dir que és morta! Unes violacions com aquestes de les lleis de guerra, són pitjors, si això és possible, que la guerra mateixa.

Es pot, per més evidents que ens semblin els fets, discutir i tenir un diferent pensar, sobre les causes i finalitats del conflicte que ensagnanta el món. Més, a no ésser que es faci renúncia del que és l'ànima mateixa de la nostra doctrina, a no ésser que reneguem, per sempre, de tot el que ha fet la grandesa i la força de la nostra revolta contra la injustícia, no és possible que, de l'altra banda i tot de les línies de foc, els socialistes no siguin amb nosaltres, per denunciar, per castigar aquest acte abominable; la obligació imposada a tot un poble, a tot un proletariat, de treballar contra ell mateix, per als seus amos, per als nostres butxins!

Ja sé que, per donar, a la seva manera de fer, una ombra de justificació o un semblant d'excusa, els autors dels decrets sobre el treball forçat sostindran que ells miren l'interès de les seves víctimes, per sotstreure-se'ls a la peresa i a la vaga forçosa, i per alleugerir en el que sigui possible a l'assistència pública i privada. Mentida i hipocresia! Tots els deportats no són pas vagarosos, i, d'altra banda, s'hi ha, ara, sis-cents mil homes en vaga a Bèlgica; si la meitat del poble deu recórrer a l'assistència d'altri, és perquè els alemanys, després d'haver invadit el nostre país, l'han assolat, devastat, eixafat; és perquè l'han abatut amb les seves continuades requises, confiscacions i penyores; perquè se n'han emportat i s'emporten, a Alemanya, les màquines i primeres materies; perquè priven els municipis d'empliar al seus habitants en treballs públics; és perquè la immensa majoria dels obrers—i això els honorarà eternament—prefereixen suportar-ho tot, misèria, penuries i presons, abans que teixir la mortalla de la seva patria.

És en nom seu que us escric aquestes paraules, és en nom d'aquests companys que ja coneixeu, a qui heu après d'estimar quan us

acollien fraternalment a les seves llars; en nom d'aquest estament obrer que havem, tan sovint, ajudat en les proves més dures. Es tracta, avui, de salvar, el proletariat belga, de la més espantable empresa de servilisme que jamai hagi esta urdida contra d'ell, i per això faig aquesta crida, tinc el dret de fer-la a tots els homes de la Internacional, als neutrals, als bel·ligerants, als que combaten amb nosaltres i, també, als que contra nosaltres lluiten. Després de tot, malgrat tot, tots som socialistes! No vulguin pas exposar-se a que un dia se'ls pugui dir: «Un germà ensangantat, cobert de ferides, implorava els teus socors, i tu no l'has salvat, pel contrari, l'has assassinat!»

Adjunto, amics meus, a aqueixa lletra, alguns documents destinats, si vostra informació no és completa, a l'aclariment del vostre deure, i soc vostre fraternalment.»

A la precedent apel·lació, la Comissió Administrativa permanent del Partit Socialista Francès hi ha respost amb aquesta comunicació que signen:

Albert Thomas, Bracke, Beuchard, Brœmer, Compère-Morel, Camélinat, Delépine, Dubreuilh, Ducos de La Haille, Fiancette, Guesde, Givort, Grandvallet, Levy, Jean Longuet, Mouret, Pressemanne, Poisson, Renaudel, Sellier, Sembat.

»Amic: La vostra veu, llança als socialistes del món, als membres d'aquesta Internacional, de la qual vos ne sou el cap lliurement escollit, un clam desesperat.

»Nosaltres l'hem oït.

»És el clam d'angoixa d'un poble que ha sapigut ésser valent davant la mort.

»És la protesta de la consciència humana.

»L'hem oït, amic, vostre clam, i aquí ens teniu, a vostre costat, cor contra cor. Com fóra possible que no hi fóssim?

»Com podriem oblidar que aquest proletariat belga, pel qual teniu vós aquestes paraules d'angoixa, fou aquell que bastí l'asil de nostra Internacional pacífica, aquesta noble casa del poble, de Brussel·les, on nostre Jaurès parlà per darrera vegada?

»Aixecant, amb vós, la nostra protesta, contra el sistema de deportacions que delma el proletariat de vostra Bèlgica, com delma, també, la població de nostres regions invadides; fent-vos serment, Vandervelde, que França no abandonarà pas la lluita sens que la marte Bèlgica hagi estat restituïda a la seva independència; estem convençuts que no traim ni el pensament ni la voluntat dels soldats socialistes que combaten al costat dels altres soldats de França.»

"Il povero Valbuena"

L' *Asociación de la Prensa Diaria*, de Barcelona, ha celebrat, també, enguany, un festival a profit seu. I l' ha celebrat al Gran Teatre del Liceu. I, si bé, per manca de condicions del local, no hi ha donat una *corrida de toros*, ha ofert, en canvi, un programa, que el més exigent mal gust l' hauria pogut acceptar com a prototipus...

No ens lamentarem mai prou de les malhaurances que, a la nostra terra, hi ha portat la devoció, un xic arbitrària, vers aquella dita, traduïda del castellà, que proclama que a la variació s' hi troba el gust... Aqueixa *sentencia*, damunt de la qual s' hi basteix la fabricació de les *mones* de Pasqua i del major nombre de les cases i *torretes* del nostre desfogament urbà, és una de les principals causes filosòfiques de les nostres desventures.

El festival de la Premsa—trencant la nostra elegíaca digressió—no s'ha lliberat pas de aqueixa malura. I nosaltres, des del punt de mira de la honorabilitat professional, n'acusem, directament, als seus organitzadors; sobre tot, perquè volem suposar, en ells, no els instruments dòcils a una llei oprobiosa, sinó els culpables, alevosament conscients, del seu acte. Nosaltres, per a darrer conort de la nostra ànima, volem seguir creient que, entre els organitzadors del festival de referència, hi ha, quan menys, algú capaç de capir l' alcanç de la seva malvestat col·lectiva. Preferim, en tal cas, comptar amb la perversió que amb la ignocència. I — així com la setmana passada dèiem que la Companyia dels Ferrocarrils de Catalunya devia fer beneir els seus tramvies per *spleen* — ens emparem en el lleu i relatiu consol de creure que l' *Asociación de la Prensa Diaria*, de Barcelona, ha donat, al celebrat festival a profit seu, aquella extraordinària contextura, per raons de un utilitarisme davant del qual les nostres indignacions s' inclinen. L' *Asociación de la Prensa Diaria* deu haver comprès que devia fer-ho així, si volia que, a la seva festa, hi acudissin els burgesos que són capaços de fer-se construir una casa amb la façana atapeïda de trocets de rajola de València arreplegats de totes les cuines de les cases enderrocades per la *Reforma*, o de posar-hi, per pinacle, un *vano*, o una papallona, de *ciment-armat*, o un pensament sublim...

Així ens ho expliquem nosaltres, per raons de propi egoisme; perquè és, amb aquesta explicació, com menys les exigències del nostre esperit se desesperen. És clar que, desgraciadament, en tot hi han de haver excepcions; i, en aquest cas, surt, tot seguit, la de *El Liberal*, «en Barcelona», que, a l'endemà de la festa, sortia tot indignat perquè una distingida artista, a darrera hora, refusà col·laborar a una tal disbauxa... *El Liberal*, «en Barcelona», hauria pogut indignar-se si a un acte de tal naturalesa no hi hagués concorregut l'aristocràcia nova i flamant barcelonesa; però revoltar-se contra el fet de que una artista no hi hagués volgut pendre part, era fer-se, no direm un trist, més sí un inconsolable servei.

Aquesta vegada sí que els neoaristòcrates presents al gran coliseu devien entendre l'italià de la representació, particularment els que

Il povero Valbuena ja l'havien vist en castellà...

L' *Asociación de la Prensa Diaria*, de Barcelona, haurà obrat — s'ha de regonèixer — amb subjecció a un gran sentit de psicologia social. Les obres ofertes al gust profà de les classes populars, també plauen, apassionadament — sinó que no està bé fer-ho córrer —, als aristòcrates... I l' *Asociación de la Prensa* compleix una missió de pietat, en permetre que la seva satisfacció, un cop a l'any, s'exterioritzi i s'esplaii. Nosaltres li aconsellem que al festival de l'any vinent procuri enquistar-hi, bò i traduït a l'italià — que sempre serà una dissimulació del seu origen plebeu —, un espectacle nou: la concurrencia, dirigida per la primera autoritat present, podria jugar, durant els entreactes, al *Pare carabacer*.

PERE CARDENAL

PER AL SOSTENIMENT DE

LA NACIÓ

No volem incitar a ningú amb paraules ni amb frases vehements per a que contribueixin a aquesta subscripció que tenim oberta amb el fi de recollir donatius que vagin destinats a nivellar el capítol de despeses del tercer trimestre d'enguany que, com és sabut, fou liquidat amb déficit. Estem segurs que tots els amics de LA NACIÓ es faran càrrec de l'esforç que representa, i més en les actuals circumstàncies, la publicació del nostre setmanari i voldran contribuir, per tant, a evitar que la desaparició nostra impossibiliti la deguda difusió dels ideals nacionalistes-socialistes catalans.

Els donatius que acabem de rebre són els següents:

	Pessetes
Suma anterior.	101
BARCELONA	
Julià Messeguer.	1
P. R.	1
Ignasi Gual.	1
Lluís Estrada.	0'50
Frederic Vaquer.	0'50
Rafel Ruvira.	2
TERRASSA	
M. P. i U.	1
Miquel Espert.	0'50
CANET DE MAR	
Ll. Soler i Biel.	1
MELILLA	
Joàn Boixaderas.	1
Total.	110'50

AL VOL

Un vigilant que bada

HERR Von Xenius, aqueix colós de la lògica, manifestava, el dimarts de la present setmana, en un «Glosari» relatiu als inconvenients i els avantatges que es deriven del fet de que l'espanyol imagini que les publicacions americanes no les veu ningú, que ell recorre, regularment, alguns periòdics de aquell continent. També segueix els passos de algunes publicacions de Olot i de Valls. I de qualques *Fulles parroquials* barcelonines. I, quan surt, de *El Impuesto Único*, de Ronda. Cosa que—continua l'autor de *La Ben Plantada*—no ha privat ningú—diguin els pedants el que vulguin—de llegir, i de llegir tal com cal, la *Odisea* i l' *origen de les espècies*.

Lluny està del nostre pensament referir-nos, per a res, a la bella traça i la discreció amb que,

a les planes de *Mercurio*, de Nova Orleans, escriu la Vera de Alzate, pseudònim corresponent a la Carme Baroja. No; és més modesta la pretensió d'aquest vol. Ens volem referir, sí, a la deficiència, negligència o manca de facultats tècniques o naturals amb que el vigilant de publicacions exerceix el seu comès. Perquè no els segueix gairebé els passos de les publicacions que esmenta, per quant, amb respecte a *El Impuesto Único*, deixa entendre que aquesta Revista no es publica amb periodicitat fixa, i expressa, ben clarament, que ella veu la llum a Ronda.

Si el guaita dels *Quaderns d'Estudi* no badés, si en tot el que, implícitament, manifesta relatiu a que ell està exempt de la tradicional incuriositat espanyola, no hi hagués una gran dosi de fatxenderia, de petulança, si *El Impuesto Único* se'l mirés tan sols per les descobertes, se n'hauria adonat de que aqueixa Revista és mesal des de que començà a sortir, el primer dia del Desembre de l'any 1911, i que, fins el mes corrent, no ha deixat d'eixir ni una vegada, i també s'hauria donat compte de que, des del número de l'Agost del 1914, ja veu la llum a Ronda, sinó que és a Màlaga aon ara es publica.

Aqueixos errors ens apar que no li escauen a «un gladiador de la Filosofia», puix que aquesta té per objecte distingir la veritat de l'error.

I, encare, si ha descobert la germana del novel·lista Piñs i de l'aiguafortista Ricard, no es creguin pas, els prosistes i els versaires dels poblets — que és aon rauen els més embadalits admiradors del periodista de *La Veu*, que, en família, parla el castellà, un castellà hiperbòlic —, que hagi quedat curt de vista cercant la existència de *Mercurio*, de Nova Orleans.

No, no; aqueixa excel·lent publicació, per la varietat, per l'amenitat del text que, habitualment, publica gaudeix d'una popularitat grandiosa. Tan es així, que fins a la nostra ciutat, a Barcelona, tots els xacolaters retirats la llegeixen i se n'enteren...

la veien quin és el valor de les descobertes (?) d'Herr Von Xenius, el germanófil vergonyant i decoré!

Notes de la Guerra

De les hores de lluita i de treva

EN Josep Mondejar, natural de Murcia, però que comprèn el català, demana padrina; no necessita roba: el Govern francès el proveeix de la que li cal. És al 2.ª Bat. 1.ª Comp. 3.ª Secció.

En Joàn Curto ens fa saber que compta, ja, tres citacions a la ordre de l'exèrcit. Ara, a més, li han concedit la Creu de Guerra amb estrella i una palma.

En Francesc Muñoz, també, ha estat citat, novament, a la ordre de l'exèrcit, per batre's heròicament prop de Peronne.

Després de haver passat, des del 28 del darrer Octubre, al camp de maniobres, exercitant-se en una nova tàctica inventada pels anglesos i que les seves tropes ja han començat a practicar, i havent après, també, de manipular el fusell-metralladora, tornen a ésser al front de batalla; en autò mòbils els han trelladat a K***, punt de molt perill, força conegut, i prop de X***, important població fortificada terriblement pels invasors, i que és l'objectiu immediat de les forces lliberadores apostades per aquells paratges, ara convertits en un mar de llot; les tropes franceses i els legionaris esperen el moment oportú en que podran llançar-se de fresc en persecució dels escamots de barbres del modern Atil·la.

Per l'amorosament del calvari lituanià

El Comitè Pro-Lituània ha fet públic un Manifest, del qual ne transcrivim els següents paràgrafs, requerint a tots aquells que se sentin animats de bona voluntat, per tal que vulguin contribuir a amorosir la dissort i les angoixes d'aquell poble martre.

Diu el Manifest:

«De totes les regions d'Europa que la guerra actual ha devastat, poques n'hi ha que tan hagin sofert com ha sofert Lituània. Aquí, a nostres terres mediterrànies, ha arribat clamorosament el plant de pobles i nacions màrtres, com Bèlgica i Serbia, com la mateixa Polònia, per a les quals no ens ha mancat un gest d'ajuda i de pietat. Aquí hem sigut sensibles als dolors sagnants de totes les grans potències en lluita i fins hem volgut que en la obra altament humanitària de la Creu-Roja internacional no hi manqués una petita mostra de la generositat catalana. Però de la malestruga Lituània ben poc n'hem hagut esment. I si en qualque terra, abans floreixent i rica, hi regna, avui, terriblement, la fam, la misèria i la mort, és Lituània, que, pel fet de trobar-se a l'altra banda d'Europa, no deixa, per això, de merèixer tota la nostra cordialitat d'homes i tota la nostra simpatia de catalans.

«Allà en les rives del mar Bàltic, en els confins occidentals de Prússia, entre el golf de Riga i el Duna inferior: i al nord mateix d'aqueixa Polònia que uns i altres s'esforcen en fer renàixer, les terres lituanianes han estat i continuen essent el camp de batalla més formidable que mai s'hagi vist. Com és, doncs, que apenes s'ha parlat d'aqueixa nació d'ençà que esclatà la guerra? Com s'ha fet l'oblit al seu entorn, quan les allaus de metralla i els excèrcits moscovites i germànics rodaven damunt el seu territori? És que el nom de Lituània havia estat borrat de les cartes d'Europa i s'hi llegien, en el seu lloc, els dels dos governs o províncies russes de Grodno i de Vilna.

«Però el fet d'ésser borrada de les cartes geogràfiques no vol pas dir que deixés d'existir com a nació, com existeixen altres pobles que tard o d'hora recuperaran llur sobirania. La història de Lituània és prou gloriosa per a que mereixi ésser recordada pels pobles occidentals que deuen als lituanians i als seus germans, els letons, el benefici d'haver contingut les invasions mongòliques que menaçaven ensenyorir-se d'Europa. Lituània fou, en altre temps, un Estat poderós que s'uní, voluntàriament, a Polònia, malgrat les fonses diferències de raça i de llengua que hi havia entre ambdues nacions.

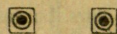
«El calvari secular d'aqueixa nació, que ha hagut de lluitar sempre contra invasors i dominadors de tots costats, ha pres singular agudes amb el veritable martiri que li ha imposat la guerra. Davant de les seves misèries, davant dels seus camps devastats i de les seves viles incendiades, davant dels centenars de milers de fugitius que a dreta i esquerra ha escampat la formidable i paorosa allau dels exèrcits en lluita, davant dels 30.000 presoners que reclamen aliments, vestit i calçat, davant la població civil del territori invadit, quin cor no s'ablanarà, quin ànima no se sentirà commossa, quin cristià no obrirà els braços per a acollir al cristià, quin home no allargarà la mà per a guarir les ferides de l'home? I quin poble, que gaudeixi de la pau, podrà fer el sord davant d'un poble en angoixa? Quina nació, fins havent de socórrer misèries i afliccions propies, no se sentirà atreta pels dolors d'una altra nació que a les tristesses de l'oblit afegeix els sanglots de l'agonia? Catalunya en aquests moments no deu oblidar-se de Lituània, car les nacions, com

els homes, tenen la seva germandat, i el germà venturós no pot, sens trair les sagrades lleis humanes, desconèixer el germà dissortat.

«Preguem, doncs, fermament a totes les persones de bona voluntat, que desitgin alleugerir la dissort del poble lituanià, tinguin a bé adreçar-se al secretariat del Comitè Pro-Lituània—Plaça de la Universitat, 4, 2.^{on}, 2.ª—, on es reben donatius que seran tramesos al Comitè internacional, de Berna. De tots els donatius se'n donarà compte a la premsa periòdica de Barcelona, com així mateix dels actes benèfics que pugui organitzar el Comitè, al qual compta, des d'ara, amb el patronatge i l'ajuda de la Creu-Roja, de Ginebra, la obra benèfica de la qual és universalment coneguda i alabada.

«Fet a Barcelona, el 15 de Novembre de 1916.

«Joan Garriga i Massó, Llorenç Riber, Enric Ràfols, A. Rovira i Virgili, Jordi Rubió i Balaguer, Anfós Maseras.»

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

Noves subscripcions

LA Joventut Nacionalista Republicana, de Reus, entre quals components s'hi compten bons amics nostres, ha iniciat una subscripció destinada als voluntaris catalans que, afiliats a l'exèrcit francès, lluiten contra l'imperialisme despòtic encarnat per les dinasties dels Estats del centre d'Europa.

Per tal de convidar al noble reusenc a contribuir a la iniciativa esmentada, aquella Joventut Nacionalista Republicana ha publicat la vibrant al·locució que segueix:

«Ciudadans: Un sentiment de germanor vers els catalans que lluiten, al costat de l'exèrcit de la justícia i de la llibertat, en terres franceses, contra l'allau imperialista que avançava atropellant nacions i violant totes les lleis de guerra i àdhuc el dret de gentes, sense respectar vells ni criatures, mirant solament l'objectiu que els emmenava, que no era altre que dominar el món, ens mou a sol·licitar-vos un donatiu per a fer menys cruents les hores de lluita i de treva que tindran que passar abans no sigui arribada la hora de la justícia i de la pau.

«Volem demostrar als germans nostres que lluiten per assentar al món l'imperi de la pau i la llibertat que aquí sentim per ells un afecte tan gran, tan intens, que ratlla en veneració, puix que per ells el nom de Catalunya assolirà un lloc de honor al conflicte que trasbalsa, avui, la Europa i que, indubtablement, serà un pas pel camí que la humanitat té de fer vers l'assoliment de la igualtat, la llibertat i la fraternitat.

«Per Catalunya, per la França atropellada, pel dret i la justícia escarnits, per l'entonsament del centralisme, aporteueu, cada un, el vostre òbol a la subscripció a benefici dels voluntaris catalans que lluiten contra l'imperialisme germànic.»

La subscripció oberta pels entusiastes amics nacionalistes republicans de Reus, a hores de ara, malgrat els pocs dies que fa des de que va iniciar-se, ascendeix a la quantitat de 227 ptes.

— Pel darrer número de *Resurgiment*, de Buenos Aires, que ha arribat a les nostres mans, ens enterem que també els catalans que viuen per aquelles terres volen recordar-se dels fills de Catalunya que lluiten i moren, als camps de batalla de la vella Europa, pel triomf de l'esperit de llatinitat, de civilització humana, de racional llibertarisme....

De la simpàtica publicació mesal al·ludida retallem els noms dels donants que integren la llista de subscripció esmentada:

De Mendoza. — Joaquim Pous, 1 peso; Josep Garriga, 1; Joan Cucurella, 1; doctor F. X. Cortada i Agna Perramón de Cortada, 2; P. Pagès Suñol, 1; Joan B. Baguñà, 1; Leandre Bou, 1; Joan Fabrellas, 1; Artur Gallart, 1; Narcís Fornés, 1; Rosend Aregall, 1; Antòni Campderrós, 1; Joan Mas, 1; Marià Rosés, 1; Leopold Cerdà, 1; Josep Puig, 1; Lluís Mascort, 1; Martí Mascort, 1; Agustí Rosich, 1; Francesc Cadefau, 1; Josep Barceló, 1; Xavier Masip, 1; Calixte Cerdà, 1; P. Pagès Oliver, 1; Salvador Ferrés, 1; Dàmas Gómez, 1; Isidre Serra, 1; total, 28 pesos.

De Anatuya, «provincia» de Corrientes. — Miquel Vilà, 3 pesos; S. Pérez Bofill, 3; Enric Camps, 1; Daniel Camps, 1; Pau Camps, 1; total, 9 pesos.

Si, per sí soles, les iniciatives dels companys de Reus i dels entranyables amics de les terres americanes no fossin prou eloqüents, nosaltres ens atrevirem a recomanar a totes les organitzacions i nuclis catalans de la nostra terra i de fora d'ella que formen als rengles de simpatitzants dels pobles aliats que s'emmirallessin en l'exemple que acabem de posar de manifest, posant en pràctica, també, els que encare no ho hagin fet, puix n'hi ha alguns que, a requeriments nostres, ja ho feren, l'iniciament de subscripcions destinades als catalans que, ben justament pot anar-se repetint, lluiten per la llibertat del món.

El Nadal del Voluntari Català

La colònia francesa de Barcelona, que, d'ençà del començament de la guerra, tantes mostres de patriotisme i de generositat ve donant, s'ha posat totesguit, incondicionalment, al costat del Comitè de Germanor amb els Voluntaris Catalans, per a cooperar a la obra del Nadal del Voluntari Català, obrint, entre els nombrosos francesos residents a Barcelona, una subscripció, el producte de la qual serà entregat al nomenat Comitè.

A la Secretaria del mateix, Passeig de Gràcia, 41, segon, primera, es reben donatius, en metàl·lic i en especíes, fins el 15 del corrent Desembre, a fi de donar temps de fer les remeses als soldats, per a que les rebin durant la diada de Nadal.

—Dels donatius que, destinats a la subscripció del Nadal del Voluntari Català, iniciada pel Comitè de Germanor amb els Voluntaris Catalans, es rebin en la nostra Redacció, no en donarem compte fins que n'haguem fet entrega al mentat Comitè, que serà abans del dia 15 del corrent.

El detall de la llista general de donatius, que, fins avui, ja és nombrosíssima, no el publiquem perquè la manca d'espai ens ho impedeix, limitant-nos a dir, només, que pel bon acolliment que la subscripció ha trobat arreu on es veu amb simpatia l'acció dels catalans que lluiten amb la França, aquella assolirà un resultat faulósament esplèndid.

La subscripció oberta en les nostres columnes amb el fi de poguer remetre «paquets d'apadrinament» als fills de Catalunya que, volenterosament, lluiten amb els aliats, s'ha vist augmentada amb els donatius que segueixen:

	Pessetes
Suma anterior	906'75
BARCELONA	
Antic Mèrida	25
Maria Teresa Vernè	1'50
GRANOLLERS	
Valentí Turú	1
MELILLA	
Joan Boixaderas	2
TOTAL	936'25

L'actuació obrera

PER tal de pendre acor's referent a la vaga d'ebenistes, es reuniren els obrers del Sindicat de fusters i similars acordant que: s'augmenti, amb caràcter extraordinari la quota a dugues pessetes setmanals, i crear accions, des de dugues pessetes, les quals es repartiran entre els Sindicats amb el fi d'ajudar als ebenistes que estan en vaga.

♦ A Badalona ha tingut lloc un miting organitzat per la Federació local de Sindicats obrers que integra la serie dels organitzats en pro de l'abaratiment de les subsistències, amnistia i crisi del treball, que es vénen celebrant per tot l'Estat.

Hi parlaren els companys Garriga, Cabanes, Fuentes, Roca i Seguí.

Amb la mateixa finalitat, se'n celebrà un a Terrassa.

♦ Per a tractar de la qüestió del Sindicat únic es reuniren els paletes, promovent-se forts debats degut a la disparitat de parers, acordant-se definitivament que tots els Sindicats i obrers que creuen en la imperiosa necessitat del Sindicat únic, activin les seves gestions perquè aquest sigui prompte una realitat.

♦ En la reunió celebrada pels obrers carreters es donà compte dels patrons que han acceptat satisfer el jornal de 30 pessetes setmanals.

Després usaren de la paraula varis dels reunits tractant d'assumptes que atanyen a la vida del Sindicat manifestant el president que deu anar-se i en temps oportú per a que es faci complir el descans dominical.

♦ La Societat de Constructors de Calçat, de Sitges, ha publicat una Fulla, en la qual posa de manifest, davant del poble, l'acord pres pels més forts burgesos del ram de sabateria de la nomenada localitat, constituïts en Sindicat, i amb el fi de atentar contra el dret de associacionisme dels obrers, no ocupant, a les seves fàbriques, durant un període de tres mesos, a cap obrer que sigui despedit, o bé, que, volenterosament, deixi el lloc que en alguna de aquelles fàbriques tingui.

♦ Ha quedat instal·lada al seu nou domicili del carrer de Pedregar, 15, la Societat de fadrins perruquers-barbers L'Al·liança, de Sabadell.

Els conflictes socials

ELS EBENISTES

Els obrers ebenistes en vaga fan bò l'aforisme de que la unió fa la força. La intransigència dels individus del Col·legi de Artífexs i les arbitrarietats policiaques no signifiquen quasi res, davant de la convicció que els vagistes senten per la justícia de les demandes presentades. — El Comitè de vaga fa saber als companys que ja treballen les vuit hores que, usant de l'acord pres, la quota de vaga fou augmentada en una pesseta. — La C. N. del T. ha passat una Circular a tots els Sindicats, demanant ajuda per als ebenistes en vaga de Barcelona. — A les demandes presentades pels obrers ebenistes de Barcelona, Tarragona, Valencia i Madrid, s'hi han aplegat els de Badalona, demanant: Regoneixement del Sindicat. Jornada de vuit hores. Que les hores extraordinàries s'abonin dobles. Que s'obligui els patrons a gorir els tallers i que no els puguin tenir al descobert ni a la intemperie. Que a cada taller hi hagi un rellotge la vista de tots els operaris. Que els aprenents

Dr. Vilà i Torrent

METGE ODONTÓLEG, de les Escoles dentals de Madrid i Philadelphia (EE. UU.)

ON PARLE FRANÇAIS

ENGLISH SPOKEN

MAN SPRICHT DEUTSCH

BARCELONA — Carrer Roger de Llúria, 44 (entre Gran-Via i Diputació)

pleguin del treball una hora després que els oficials, i que aquests puguin disposar de dos aprenents. Que les eines de treball les suministrin els patrons. Que el jornal sigui de cinc pessetes per als oficials, i de sis per als constructors de armaçons. El terme senyalat per a la contestació és de una setmana. — Els obrers ebenistes de Tarragona han iniciat la vaga falaguerament.

ELS CILINDRAIRES

Han obtingut una bona solució els obrers de la casa Joan Tapias, reprenent el treball.

ELS CONTRAMESTRES

Per culpa de quatre burgesos de la barriada de Sans, no s'ha solucionat, ja, aquest conflicte, que fa vinticinc setmanes que dura, seguint clausurada la societat sindical El Radium. Això sí.

NOVES

AQUEST vespre, a les deu, en F. Pineda i Verdager donarà una conferència, dedicada a l'Agrupament Feminal d'Unió Catalanista, versant sobre el tema: «La dona en la nació», en l'estatge del Centre Nacionalista Català, Lledó, 7, pral.

La Joventut Valencianista, de Barcelona—Diputació, 195—, ha organitzat, per a demà, diumenge, a les quatre de la tarde, una esplèndida festa de confraternitat catalana, com a acte inaugural de curs.

En aquesta festa hi pendran part elements de Valencia, Mallorca, Andorra, Catalunya i el Rosselló. Hi haurà lectura de poesies escrites en les diverses variants de la llengua catalana, pronunciant-se, a més, parlaments encaminats a estrènyer els llaços de unió entre les diverses terres que parlen el nostre idioma.

El resum de l'acte el farà en M. Folguera i Durán, i presidirà la festa l'Angel Guimerà.

A dos quarts de deu en punt de la vetlla, demà, diumenge, en el Centre Nacionalista Català s'hi celebrarà una escollida vetllada teatral, la qual anirà a càrrec de l'Elenc Dramàtic del mateix. Es posarà en escena *L'endemà de bodes*, d'en J. Pous i Pagès i, per fi de festa, *Raigs X*, de l'Albert Llanas.

La Secció d'esbarjo, de la susdita entitat, està preparant diverses festes per a les properes diades de Nadal i Cap d'Any.

El Foment del Teatre Català, davant de l'intenció de procedir de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona, no reservant, com sempre s'havia fet, un lloc al Teatre Català en la funció que, a profit de la mateixa, s'ha celebrat enguany, ha dirigit, al C. D. de la esmentada entitat, una comunicació, en la qual, en fer constar el disgust del F. del T. C. per l'acte de desafecte portat a cap pels que tenen la confiança de l'Associació esmentada, desitja que, per a l'avenir, el seny i el

bon desig imperi en l'ànim dels que tinguin en llurs mans la direcció dels actes que en nom d'ella es realitzin, els quals, en transcendir al públic, haurien de portar un especial segell de catalanitat i no fer, com ara, que, en postergar el Teatre Català, han demostrat no posseir aquell dò d'ésser poria-veu del poble on viuen, i sentir els bategs d'un corrent d'opinió ben francament català i nacional.

La Joventut Catalanista, Els Nets dels Almo-gàvers—Secció de Propaganda del Casal Nacionalista Martinenc—, ho organitzat per al diumenge dia 24 del corrent, al matí, un homenatge al plograt poeta, en Joan Maragall, al peu de la seva estatua que està emplaçada al Parc.

La novella Agrupació Nostra Parla, integrada per elements de Valencia, Mallorca, Rosselló i Catalunya, està organitzant la festa de la Diada de la Llengua Catalana.

Com que aquesta entitat ha lograt acoblar elements nacionalistes de raça catalana, segurament dita festa obtindrà una gran resonancia i servirà per a establir corrents de simpatia entre els esmentats pobles.

Aquesta festa tindrà lloc el primer diumenge de l'any vinent. Al matí se celebrarà un acte públic de gran transcendencia, presidit per l'eminent poeta, l'Angel Guimerà, president honorari de Nostra Parla.

En dit acte hi pendran part personalitats de Valencia, Mallorca, Menorca, Rosselló i Catalunya, donant-se, així, una prova de l'amor que tots aquests pobles senten per la gloriosa llengua catalana. En representació de Nostra Parla segurament parlarà un eloqüentíssim orador nacionalista. Al mateix dia se celebrarà un gran festival popular, destinant-se a l'enaltiment de la nostra llengua.

Aquesta festa serà, ensems, de germanor i pur patriotisme, i serà una demostració de que la llengua catalana és arreu enalçada i respectada.

El Centre Excursionista Barcelonés, per a demà, diumenge, té organitzada una excursió cap a Granollers, La Roca i Orrius, durant la qual podrà presenciar-se la cursa Argenton-Granollers, organitzada pel «Centre Excursionista de Catalunya».

MUNDIAL PALACE

COBERTS DES DE PTES. 3'50 - CONCERT
TOTS ELS DIES

Els divendres Bouillabaisse - Dissabtes menú
corrent i vegetarià

PORTA DE LA PAU

Biblioteca de Comunicació

LA NACIÓ

ABONAMENT

2 pessetes trimestre : Estranger: 3 pessetes

C. E. d'Arts Gràfiques, S. A.—Mallorca, 257 bis